

DANSTHEATER AYA

2025
2028

INLEIDING

Danstheater AYA staat aan de vooravond van een groot en nieuw hoofdstuk. Oprichter en artistiek leider Wies Bloemen draagt na een decennialange carrière in maart 2024 het stokje over aan choreograaf en maker Ryan Djojokarso. In die periode maakte ze ruim vijftig voorstellingen voor jongeren.

Nieuwe verhalen, eigenzinnige danstheatervoorstellingen, vaak vanuit een niet-westers perspectief en met een diverse cast; dat is wat AYA in haar lange bestaan op de podia en naar de jeugd heeft gebracht. Voor opvolger en nieuw artistiek leider Ryan Djojokarso is het een fundament waarop hij de komende jaren voortbouwt vanuit zijn eigen perspectief: “AYA heeft al die jaren gestaan voor de andersdenkenden en het tegen de stroom op roeien. Het is een identiteit die AYA heel erg siert en waar Wies altijd voor heeft gevochten. Het is een fundament waar ik als mens en maker van kleur heel dankbaar voor ben. Voor de komende jaren heb ik enorm veel zin om de worsteling én de lol van het echte leven via dans en theater naar de jeugd te brengen. Met veelstemmige verhalen die bubbels kunnen doorbreken.”

”

WIES BLOEMEN HEEFT DE JONGERENDANS OP DE KAART GEZET ÉN HAAR STEMPEL OP DE HEDENDAAGSE DANS GEDRUKT. ZE WAS EEN VAN DE EERSTE CHOREOGRAFEN DIE SUCCES HAD BIJ JONGEREN. ¹

KUNST ALS ‘CONVERSATION STARTER’

In het vorige beleidsplan schreven we dat kunst over veranderen gaat. Voor grote veranderingen hebben we elkaar hard nodig en we blijven geloven dat kunst ons daarin kan helpen. Zeker in een tijd waarin polarisatie en populisme mensen van elkaar vervreemdt. Voor nieuwe en jonge generaties is kunst van onschatbare waarde; juist ook voor groepen die er niet vanzelf mee in aanraking komen. Kunst zet je verbeelding aan en kan daarmee bewust maar ook onbewust begrip creëren zonder meteen te polariseren. Door samen iets mee te maken, iets te ervaren en erover in gesprek te gaan, creëer je momenten waarop blijkt dat we meer met elkaar gemeen hebben dan we denken.

AYA slaat nu een bladzijde om én bouwt voort op een eigenzinnige erfenis. Voor 2025-2028 staan er nieuwe (co)producties op het programma met actuele thema's die raken en inhaken op de belevingswereld van onze jonge bezoekers. Hun kijkervaringen worden verder verdiept met een uitgebreid educatieprogramma.

Daarnaast vertrekt Ryan Djojokarso vanuit een community gedachte van delen; met AYA als een diverse en inclusieve plek waar ook ruimte geboden wordt aan verschillende makers om hun eigen stem voor een jong publiek verder te ontwikkelen. Zij werken als gastmakers, of als makers binnen het nieuwe platform UP NEXT dat AYA samen met vier andere Amsterdamse partners initieert. Een platform waar ze de kans krijgen om zichzelf te ontwikkelen in (interdisciplinair) werk maken voor jong publiek. We vinden dit van belang voor de toekomst van AYA en voor de toekomst van de jeugdpodiumkunsten.

¹ Anita Twaalfhoven over de publicatie 'Wies Bloemen, gesprekken met makers' (Fransien van der Putt). In de Theaterkrant van 28 september 2022

AYA'S MISSIE, VISIE EN PROFIEL

MISSIE

Danstheater AYA maakt laagdrempelig en brutaal danstheater voor kinderen en jongeren uit alle lagen van de bevolking. We staan voor dans met een sterke inhoud. AYA omarmt sinds de oprichting het 'anders zijn'. Los van de dominante westerse norm van wat mooi is en wat hoort in dans en theater. We pleiten voor de dwarsdenkers en vernieuwers. We zorgen dat ons jonge en veelkleurige publiek zich thuis voelt in het theater en zich kan herkennen in wat er op het podium gebeurt. In de voorstellingen en de educatie- en participatieprojecten vertellen we verhalen die écht iets teweegbrengen en gaan over de wereld van nu.

VISIE

Het publiek van AYA is zo breed als de samenleving is. AYA vindt dat het theater toegankelijk moet zijn voor iedereen. De kinderen en jongeren die onze voorstellingen bezoeken komen vaak voor het eerst in het theater. Dat vraagt om verhalen én om performers waar zij zich in kunnen herkennen. Daarom hebben onze dansers, spelers en musici heel verschillende culturele en sociale achtergronden. Ze maken contact met hun publiek, durven zich kwetsbaar op te stellen en nemen de jonge kijkers mee in de spanning van live theater. Elk moment kan er iets verrassends gebeuren.

Voor het eerst over de drempel stappen van een theatergebouw, is vaak onwennig voor ons jonge publiek. Het is een plek met ruimte voor verbeelding én een plek met allerlei (onbekende) regels. Het kijken naar dans en theater kan in eerste instantie vreemd zijn, maar het is iets wat je kunt leren en waarmee ook de deur naar een hele nieuwe wereld wordt geopend. Onze jonge kijkers worden goed voorbereid met educatiemateriaal en workshops op school rondom thema's uit de voorstellingen. De ervaren docenten van AYA gaan met ze aan de slag om in beweging te komen. Door het zelf te ervaren zijn ze beter voorbereid op de magie van het theater. De eerste verwondering is geweest, zodat ze beter kunnen kijken.

We brengen nieuwe en persoonlijke verhalen op het podium, maatschappelijk relevant en soms zelfs activistisch. Verhalen van mensen die eerder weinig ruimte kregen op de podia. Het zijn directe en eerlijke voorstellingen waarin taboes niet worden geschuwd. Ze doen een oproep aan onze jonge bezoekers om na te denken over onderwerpen die hen zelf aangaan, of waar ze mee worstelen. Danstheater en live muziek zijn hiervoor fantastische kunstvormen die heel direct op een emotioneel niveau kunnen raken. Daarmee kunnen thema's als culturele identiteit, toekomstvisioenen, racisme, ontheemding, gender, vriendschappen en groepsdruk op een andere manier bespreekbaar worden gemaakt. Voorstellingen met een spannende mix van hedendaagse dansvormen, spel, zang en live muziek uit verschillende (jongeren)culturen. Danstheater dat je niet loslaat en met de nodige humor.

PROFIEL

Danstheater AYA is in 1990 opgericht door Wies Bloemen en neemt sinds 1996 een vooraanstaande positie in de jeugddans in. Er wordt gespeeld in thuisstad Amsterdam, in alle regio's in Nederland en met regelmaat buiten de landsgrenzen. Er zijn schoolvoorstellingen en vrije voorstellingen in de theaters, en op scholen worden de kleinschalige AYA in de Klas producties gespeeld. Gemiddeld spelen er jaarlijks 80 voorstellingen in de theaters en circa 200 in de scholen. Het zwaartepunt van AYA ligt bij voorstellingen voor pubers. Jongeren vanaf 12 jaar van alle niveaus, van havo/vwo tot vmbo. Daarnaast worden er geregeld voorstellingen gemaakt voor jongere leeftijdsgroepen vanaf 8 of 10 jaar. Met name in het vmbo is er een goed bereik; daar heeft AYA zich altijd voor ingezet en het is een groep waar Ryan Djojokarso als artistieke leider op zal blijven focussen. Het aanbod voor vmbo-leerlingen is beperkt en ze worden vaak gezien als een lastige doelgroep binnen de theatersector. Ryan heeft zelf vroeger op het, als 'moeilijk' bestempelde, Augustinus College in Amsterdam Zuidoost gezeten (het huidige Bindelmeer College). Zonder de ontmoeting met kunst toen, was hij nooit gekomen waar hij nu is. De verrijking die kunst kan bieden wenst hij elk kind toe.

Ryan Djojokarso (1983) kwam op zijn vijftiende vanuit Suriname naar Nederland. Hij volgde de Codarts Dansacademie in Rotterdam en werd na zijn afstuderen een veelgevraagd danser. Hij werkte samen met uiteenlopende choreografen, waaronder Itzik Galili, Liat Waysbort, Erik Kaiel, Keren Levi, Itamar Serussi en Tabea Martin. Sinds 2013 heeft hij zich ontwikkeld tot een veelzijdig choreograaf en maker voor kinderen, jongeren en volwassenen. Hij werkte eerder onder andere bij Korzo, DOX, Scapino Ballet Rotterdam en Conny Janssen Danst en richtte in 2020 zijn eigen gezelschap LIBI op. Zijn toegankelijke danstheatervoorstellingen spreken een breed en cultureel divers publiek aan. Ryan ontving verschillende prijzen en nominaties, waaronder de BNG Bank Dansprijs voor veelbelovende choreograaf, de Berner Tanzpreis, twee keer de Jong Publiek nominatie van de Nederlandse Dansdagen en zijn voorstelling WINTER/21/J. werd geselecteerd voor het Nederlands Theaterfestival als een van de meest indrukwekkende voorstellingen van 2022.

Ryans ambitie voor AYA is om interdisciplinair werk, met dans als basis, onmisbaar te maken. Hij is ervan overtuigd dat kunst jonge mensen kan helpen in hun zoektocht naar identiteit, hoop en empathie. Toen hij zelf naar Nederland verhuisde kon hij hier moeilijk aarden. De directheid, maar ook het zwijgen en niet uitspreken van voelbare oordelen is dodelijk voor verbinding. Als de dialoog stopt en alleen het gissen naar de gedachten van de ander overblijft, zijn we als samenleving ver van huis. Kunst kan ons helpen om het sociaal isolement te doorbreken en nieuwe verbindende verhalen te vertellen.

De voorstellingen van AYA zijn eigenzinnig en heel persoonlijk, met dans die ontroert en waarin verschillende culturen en genres weerklinken. Van hedendaagse dans tot voguing en hiphop; van poppy muziek en klassieke zang tot licht- en videokunst. Op het podium staan academisch geschoolde performers naast autodidacten. Omdat kennismaken met kunst niet zomaar vanzelfsprekend is, willen we de vaak onzichtbare blokkades doorbreken. Dat geldt zowel voor ons publiek, als voor de performers en makers in de jeugd-podiumkunsten. De toegang tot kunst kijken, én kunst uitvoeren en maken voor jeugd moet zo goed mogelijk gefaciliteerd worden. De komende jaren gaat AYA daarom ook ruimte geven aan makers die nieuwsgierig zijn naar het creëren van voorstellingen voor jong publiek. Het is van belang voor de positie en de ontwikkeling van kwalitatieve jeugddans; en voor een breder aanbod voor die jonge kijkers. Zodat ze kennis kunnen maken met de grote rijkdom en ervaringen die dans, muziek en theater te bieden hebben.

HINK STAP STOP! HINK STOP! STAP SPRING! TERUGBLIK 2021-2024

Terugkijkend op de eerste jaren van dit huidige Kunstenplan, was het een intense tijd van laveren. Voor de hele cultuursector was de coronapandemie een oefening in geduld, angsten bezweren, hoop, en vooral blijven varen op onze creativiteit. De jaren 2021 en een belangrijk deel van 2022 werden volledig bepaald door corona. Inmiddels wordt er weer gespeeld en geproduceerd. De dingen zijn nog niet helemaal bij het oude, maar we zijn goed op weg.

Voor 2021-2024 waren er mooie plannen met nieuw werk van Wies Bloemen, huischoreografen Ryan Djojokarso en Anne Suurendonk en gastchoreograaf Honey Eavis. In de nieuwe corona-werkelijkheid heeft AYA zich de eerste periode gericht op het blijven bereiken van jong publiek door zoveel mogelijk live te spelen waar kon, nieuw kleinschalig aanbod te creëren voor in de klas en online actief te zijn met (live)streams van voorstellingen. Het nam niet weg dat er veel speeldagen geannuleerd moesten worden. De dansers en performers zijn in de coronatijd gecompenseerd voor niet gespeelde voorstellingen.

VOORSTELLINGEN LIVE EN 'DIGITAAL' SPELEN

In 2021 en 2022 zijn verschillende voorstellingen gedeeltelijk live en digitaal te zien. Het door pers en publiek goed ontvangen **Tuimel & Bounce** (3+) van gastchoreografe Honey Eavis speelt live voor kleine groepen publiek. Een slapstick-achtige hiphopvoorstelling voor de allerkleinsten over vallen, opstaan en groeien. De voorstelling is daarnaast uitgebreid gestreamd, onder andere in samenwerking met Kunst Centraal op vijftig basisscholen in Wijk bij Duurstede en Soest en in samenwerking met theaters in Roosendaal, Rotterdam en Eindhoven. In 2023 was er nog een reprise tour in de zalen.

Matties (12+) van Wies Bloemen kan gemaakt worden, maar niet in première gaan. Er volgt een livestream première. De voorstelling kan in juni 2021 plots live gespeeld worden voor ruim 800 leerlingen in Schouwburg Cuijk die drie dagen wordt afgehuurd door een school uit Boxmeer. De school is gecharmeerd van het thema over de zoektocht naar vriendschappen en wil een bijzondere ervaring creëren voor hun leerlingen na tijden van thuisisolatie. De voorstelling krijgt uiteindelijk in najaar 2022 nog een live tournee.

Dubbelbloed #2 (12+) staat na veel verschuivingen in 2022 in de theaters in de aangrijpende versie met danser en performer Ali Zanad en zangeres Karima el Fillali. "De voorstelling begint eenvoudig, maar het schitterend gedachte en gezongen verhaal slaat in als een bom", aldus Anita Twaalfhoven in de Theaterkrant. Ook **Wild** (6+) speelt in 2022 in de theaters, een aanstekelijke en anarchistische danstheatervoorstelling, waarin drie danseressen samen met het Maat Saxophone Quartet op het podium staan. De danseressen gooien alle rolpatronen het raam uit. Ze zijn woest, wakker, maar bovenal gelukkig.

Van Anne Suurendonk gaat **Liefde en dan** (12+) live in première in najaar 2021. Een voorstelling over de rommeligheid van liefde; over andere liefdesverhalen dan die we voorgeschoteld krijgen in romantische films en boeken. Realistische liefde die niet vanzelf gaat, maar waar je voor moet vechten. De voorstelling **High** (12+) heeft een grote tournee in najaar 2023. Voor High heeft Anne een uitgebreid studio-onderzoek gedaan met de dansers. Om zo haar hedendaagse fusion danstaal voor jong publiek verder te ontwikkelen. Het is een taal waarin ze verschillende hedendaagse dansvormen en elektronische muziek volledig integreert. Inzet, loslaten, overgave en extase staan centraal in haar werk dat lonkt naar club- en festivalsferen.

Ryan Djojokarso's voorstelling **Het verhaal van Anders** (8+) krijgt een speelherkansing in 2021, omdat ook hier eerdere lockdowns roet in het eten gooiden. Een voorstelling vol dans en absurde humor, waarin veel dingen niet gaan zoals in de normale wereld. "Een relatief simpel verhaal – de komst van een meisje veroorzaakt tweespalt tussen twee dikke vrienden – wordt door Djojokarso op een slimme manier vertaald naar schaamte en verdriet rond genderidentiteit en regelrechte vragen aan het publiek" schrijft Fransien van der Putt in de Theaterkrant. In 2023 staat **Mother's White** (12+) in de theaters, een coproductie met Silbersee over de relatie tussen een witte moeder en haar tienerdochter van kleur. Het meisje loopt tegen grenzen aan die haar moeder niet zelf kan ervaren. Een voorstelling over verwarring van huidskleuren, privileges, de botte buitenwereld en de wil om elkaar écht te zien.

”

'MATTIES' IS EEN EERLIJKE EN ONTWAPENENDE JONGEREN-VOORSTELLING OVER VERTROUWEN EN VERLIES.

DE VOLKSKRANT ****

”

PAKKEND MUZIEKTHEATER OVER DE RELATIE TUSSEN EEN WITTE MOEDER EN EEN ZWART KIND

MOTHER'S WHITE, THEATERKRANT

KLEINSCHALIG AANBOD IN DE KLAS

Tijdens de coronajaren blijkt dat online aanbod voor jonge doelgroepen minder goed werkt. Het zitten achter een beeldscherm is iets dat ze al zoveel moeten doen. Omdat voorstellingen in de klas in coronaperiodes wel door mogen gaan, zet AYA hier stevig op in. De live dans- en theaterontmoetingen op scholen zijn bijzonder waardevol en blijken een schot in de roos voor het jonge publiek.

Er is bestaand aanbod gespeeld en nieuw aanbod gecreëerd. In de kleine en intieme solo's **TINTEN** (11+) (choreografie en regie Kathrin Gramelsberger) wordt het persoonlijke verhaal van een danser verweven met informatie over institutioneel racisme. Een belangrijk onderdeel is het gesprek tussen de danser en de klas na afloop over het thema. Niet groot over politiek, maar een open dialoog zodat het invoelbaar wordt wat het betekent om met een kleur in Nederland te leven. Ook zijn er de nieuwe klassenvoorstellingen **Spreeken zonder woorden**, **LIJF** en een **AYA in de Klas** met danser Simon Mual, gemaakt door respectievelijk Anne Suurendonk, Kathrin Gramelsberger en Ryan Djojokarso.

BETEKENISVOLLE ONDERWERPEN EN ONTMOETINGEN

In 2024 staan de voorstellingen **Hoop** (12+) van Wies Bloemen en **Yanasei** (6+) van Ryan Djojokarso op het programma, met een aanvullend educatief traject waarbij in cocreatie gewerkt wordt met verschillende scholen. Kinderen en jongeren krijgen een actieve rol in en rondom de voorstellingen, waarbij ze aan de slag gaan met het maken van een totem-ritueel in beeld en dans. Daarin worden ze begeleid door beeldend kunstenaars en choreografen/dansdocenten. De jongerenvoorstelling **Hoop** gaat over hoe je in beweging kunt komen in deze best wel ingewikkelde tijd en wereld. Hoe je vooruit kunt kijken naar de toekomst en hoopvol kunt zijn. **Yanasei** (spreek uit: jan' na seeee) is een jeugd- en familievoorstelling; de titel is het Surinaamse woord voor 'het hiernamaals'. Een kleurrijke, spannende en ook grappige voorstelling over een magische en raadselachtige plek. Een verhaal over afscheid nemen en hoe je daarmee omgaat.

Vooruitkijkend naar 2025-2028 blijft AYA inzetten op betekenisvol danstheater, om ervaringen te creëren waar je over na wilt praten. Actuele voorstellingen die dichtbij komen en impact hebben op ons jonge publiek. Met daarbij een breed educatief aanbod van aansprekend lesmateriaal, actieve workshops én voor de echte podiumfans ook meer... Tijd om in beweging te komen!

NIEUWE EN VERBINDENDE VERHALEN AYA IN 2025-2028

De komende jaren staan kwaliteit en verdieping centraal. Met aandacht voor verantwoord produceren, duurzame samenwerkingen en ruimte voor ontwikkeling. De druk op de sector is groot. We willen weg van concurreren en werken samen met partners om te bouwen vanuit onze gezamenlijke kennis en kracht. En we blijven nieuwe verhalen naar de podia brengen. Het is ons fundament. Het is nodig.

In deze tijd lijken tegenstellingen steeds scherper te worden. Na een pandemie, en in een wereld van op-laaierende conflicten en klimaatdreigingen, hebben groeperingen zoals Black Lives Matter, Extinction Rebellion, LHBTIQ+ en vrouwenrechtenbewegingen de afgelopen jaren met hernieuwde kracht vleugels gekregen. Tegelijkertijd zijn er scherpe tegenbewegingen. We zien de groei van populisme en het terugverlangen naar een illusie van 'vroeger was alles beter'. Ondertussen dreigen hele groepen mensen te worden buitengesloten. De polarisatie wordt verder aangewakkerd door social media en de macht die algoritmes van de Meta's en TikToks hebben op onze levens en opvattingen.

Het zijn ontwikkelingen die de positie en waarde van kunst en cultuur in onze samenleving meebepalen. Daarom blijven we met AYA nieuwe perspectieven bieden voor ons publiek. We vinden het belangrijk dat jonge mensen zich bewust worden van al die werelden buiten henzelf en hun eigen (social media) bubbels. We bevragen de ongelijkwaardige systemen van onze samenleving en de doorwerking ervan in ons dagelijkse leven. Met onze voorstellingen en educatieprojecten krijgen kinderen en jongeren een kijkje in alternatieve werkelijkheden en levens. Voor de verbreding van hun horizon en het ontwikkelen van een eigen kritische blik. Zodat ze zich blijven verbinden met anderen.

ARTISTIEKE PLANNEN

In 2025-2028 staan er nieuwe producties voor 8+, 10+, 12+ en 14+ op het programma. Daarnaast zetten we bewust in op het hernemen en langer doorspelen van gemaakt werk om voorstellingen de tijd te geven om gezien te worden door meer publiek. Het is een duurzamere manier van produceren. Minder nieuwe producties en meer aandacht voor handelen volgens de R-ladder, zoals Reduce, Recycle, Reuse en Rethink. Tegelijkertijd biedt deze aanpak ook meer ruimte voor thematische verdieping in de educatieprogramma's en de communicatie rondom de voorstellingen.

Artistiek leider Ryan Djojokarso zal vijf producties maken in het nieuwe kunstenplan, waarvan drie co-producties. In de nieuwe periode starten we – niet voor niks – met veel liefde; LOEV wordt een samenwerking met Maat Saxophone Quartet over prille liefde en allereerste gevoelens. Andere coproducties zijn er met George Tobal Producties en een interactieve jongerenvoorstelling samen met het Poldertheater en Jeugdtheaterschool Zuidoost. Anne Suurendonk blijft verbonden aan AYA en zal een nieuwe festivalvoorstelling maken. Het aanbod van de kleinere AYA in de Klas voorstellingen, waaronder de TINTEN solo's in regie van Kathrin Gramelsberger blijven op het programma en worden regelmatig vernieuwd. Ook nieuwe gastmakers gaan (klassen)voorstellingen ontwikkelen voor kinderen en jongeren.

ARTISTIEKE KWALITEIT, WERKWIJZE EN MAKERS

Danstheater heeft een kracht die het 'gewone' leven ontbeert. Het kan ontsnappen aan regels en daarmee iets nieuws aanjagen. Het wakkert de fantasie aan, het kan het jonge publiek een gevoel van empowerment geven, het kan ontwapenen en daarmee heel nieuwe inzichten geven. Omdat ons jeugdige publiek elk jaar voor een groot deel nieuw is en verleid moet worden, zorgt het artistieke team dat alles in de voorstellingen – het onderwerp, de taal, het decor, de muziek – hierop is ingericht. Iedere maker doet voorafgaand aan het creatieproces onderzoek naar welke disciplines het beste passen bij een productie. Welke elementen naast dans zijn logisch en versterken het verhaal of de thematiek? Wie staan er op het podium? Met welk team werk je samen? En belangrijk: welke rol heeft het jonge publiek zelf in of rondom een voorstelling?

De performers hebben het lef om voor publiek te spelen dat altijd eerlijk is en zich laat horen. De zaal is nooit stil. Tijdens het maakproces worden de performers extra begeleid in het spelen voor dat jonge publiek, zodat ze in staat zijn met kwetsbaarheid en overgave een connectie aan te gaan met de zaal.

Ryan Djojokarso weet als maker een fysieke taal te creëren die zich echt vormt naar een thema. Met de dansers en performers werkt hij op minutieuze wijze aan bewegingen die voor het publiek bijna gemakkelijk ogen maar in uitwerking complex zijn. Zijn theatrale danstaal, de sfeer en de vormgeving van zijn werk vinden hun oorsprong in allerlei windstreken, in rituelen en sprookjes, maar ook in bewegingen uit sport en spel, uit populaire cultuur en uit dierlijk en menselijk gedrag. Gefascineerd door menselijke drijfveren vertaalt hij sociale thema's in toegankelijke persoonlijke verhalen. Voor hem zijn de relaties in al onze levens van wezenlijk belang. De verbindingen die je met mensen vormt zijn een fundament; iets dat je bouwt en uitbouwt vanaf een jonge leeftijd. Je hoort bij een familie, je woont in een buurt, je hebt vrienden, klasgenootjes, je hebt voorouders en misschien familie en vrienden ver weg. Allemaal maken we deel uit van deze wereld en hebben we elkaar nodig.

'Lucht' en humor zijn belangrijke elementen in Ryans werk om zeker ook zwaardere thema's te verbeelden voor jong publiek. Zijn voorstellingen zijn beeldend met spannende soundscapes. Hij werkt samen met een hecht team van kunstenaars die elk een bijzondere kijk op het gebied van dramaturgie, geluid, licht, decor- en kostuumontwerp hebben. Vaste partners zijn onder meer dramaturg Jappe Groenendijk, geluidsontwerper Jorg Schellekens en lichtontwerper Ate Jan van Kampen.

Anne Suurendonk (1988) danste in verschillende AYA jongerenvoorstellingen en maakte de afgelopen jaren de producties Bloedband, Liefde en dan, en High. Ze was als choreograaf ook verbonden aan andere producties, zoals Guerrilla, I call my brothers en Dubbelbloed #2. In haar danstaal zoekt ze naar een samensmelting tussen dans en (elektro-nische) muziek. Ze werkt daarin veel samen met muzikant en componist Tom van Wee. In haar werk zoomt ze in op het leven, op onze relaties, op hoe we ons voelen. Ze gelooft heel erg in de kracht van kwetsbaarheid. Dat brengt ons dicht bij elkaar. Iedere vorm van 'poespas' of 'mooidoenerij' wil ze vermijden. Wat overblijft is fysieke overgave; opvretend en uitspugend en explosief. Je volledig geven aan iets raakt haar. Ze vindt het belangrijk om jongeren de schoonheid te laten zien van menselijke connecties. Dat ze niet alleen zijn. En dat ze zichzelf herkennen in wat ze zien.

”

**IN DE DANSVOORSTELLING
'HIGH' KRIJGT DE EXTREME
LEVENSLEUST VAN EEN JONGE
GENERATIE ALLE RUIMTE
DE VOLKSKRANT ******

Kathrin Gramelsberger (1979) is choreograaf en danser. Ze stond in diverse AYA producties en is sinds 2010 ook actief als maker. Haar solovoorstellingen TINTEN die sinds 2020 al honderden keren speelden op scholen door heel Nederland blijven in het aanbod en worden deels geactualiseerd. Vorig jaar werd Kathrin genomineerd voor de Innovatieprijs van de Nederlandse Dansdagen vanuit haar eigen stichting Bühnenbiest: "Door haar doelgroepen op te zoeken in hun eigen omgeving, slaagt Kathrin erin een hechte relatie op te bouwen met haar publiek", aldus de jury.

TALENTONTWIKKELING UP NEXT - AMSTERDAMS PLATFORM VOOR JEUGDMAKERS

Voorstellingen maken voor jeugd en jongeren: het is een geweldig vakgebied. De Nederlandse jeugdpodiumkunsten zijn van grote kwaliteit en staan (inter)nationaal in hoog aanzien. Toch is het een domein dat binnen de talentontwikkeling van makers in ons land onderbelicht blijft. Op de kunstvakopleidingen is er in het curriculum relatief weinig aandacht voor jeugddans- en theater, en bij selfmade makers is er ook minder zicht op de jeugdpodiumkunsten als professioneel werkveld.

Vorig jaar besloten artistiek leider Paul Knieriem van de Toneelmakerij en Ryan Djojokarso daarom dat het hoog tijd was om een platform te creëren voor de talentontwikkeling van jeugdmakers. Het is een gemis in het veld. Beide Amsterdamse jeugdgezelschappen slaan de handen ineen voor het ontwikkelplatform UP NEXT, samen met de podia Theater de Krakeling, Bijlmer Parktheater en Meervaart Theater. De vijf instellingen staan garant voor een rijke bron aan ervaring en deskundigheid. Ze creëren financiële, productionele en presentatieruimte voor (nieuwe) makers die zich verder willen ontwikkelen in het maken voor een jong publiek, met speciale aandacht voor kunstenaars die discipline-overstijgend werken. Zo worden nieuwe vormen van jeugdtheater onderzocht die aansluiten bij de veelkleurige belevingswereld van de hedendaagse jeugd. De makers worden rechtstreeks gescout of geselecteerd via een open call. Ze krijgen onderzoeks- en studiotijd bij de gezelschappen. Een keer per week is er over en weer een studiobezoek. Daarmee volgen ze elkaars proces, geven feedback en ontstaat er kruisbestuiving tussen de makers en tussen hun artistieke coaches. In het traject is tevens ruimte om mee te denken over het vervolg van hun carrière. In UP NEXT werken we aan trajecten op maat, gericht op de ontwikkelvragen van de makers, met veel ruimte voor experiment.

UP NEXT heeft elk jaar een presentatiemoment. Jaarlijks worden makers begeleid vanuit AYA en vanuit de Toneelmakerij; die begeleiding kan in het tweede jaar een vervolg krijgen.

In **UP NEXT LAB** gaan in 2025 en 2027 steeds vier tot zes makers aan de slag; zij presenteren eerste scènes of een korte voorstelling naar aanleiding van hun onderzoeksperiode in de studio. Het werk wordt gepresenteerd tijdens een 'inspiratiedag' voor docenten, cultuurcoördinatoren, coaches en programmeurs. Dit is een informele ontmoetingsdag waarin ook het platform zichzelf presenteert en inzicht geeft in de laatste ontwikkelingen binnen de jeugdpodiumkunsten.

In **UP NEXT SHOWCASE** gaan vier makers een kleine productie maken van ongeveer 45 minuten. Deze zaalvoorstellingen, waarvan er twee door de Toneelmakerij en twee door AYA worden geproduceerd, gaan in 2026 en 2028 in première en toeren vervolgens langs de partnertheaters in Amsterdam. Een voorstelling kan voortkomen uit een van de eerdere presentaties uit UP NEXT LAB maar kan ook gemaakt worden door een gastmaker. Het LAB en de SHOWCASE worden als afzonderlijke programma's benaderd.

SOCIAAL BETROKKEN EN TOEGANKELIJK

PROGRAMMA, PERFORMERS EN PARTNERS

Met onze voorstellingen en educatieprogramma's creëren we live ontmoetingen vol betekenis. AYA draagt daarmee bij aan de verbeelding, maar ook aan debat. We organiseren geregeld nagesprekken en blijven ons spiegelen aan een steeds veranderende samenleving én aan onze superdiverse thuisstad Amsterdam. De makers, performers en (coproductie) partners brengen vele achtergronden en culturen mee en de voorstellingen vloeien voort uit de rijkdom van hun verhalen. De afgelopen jaren waren makers en performers betrokken die naast hun verbinding met Nederland ook wortels hebben in o.a. Suriname, Turkije/Koerdistan, Indonesië en Molukken, Marokko, Irak, Nigeria, Duitsland, Nieuw-Zeeland, Bosnië Herzegovina, Portugal en Japan. In de nieuwe plannen voor 2025-2028 zit die grote diversiteit wederom verankerd in het programma-aanbod en alle betrokkenen en partners.

EDUCATIE EN BURGERSCHAP

Educatie is een fundamenteel onderdeel van onze activiteiten. Het nieuwe hoofd educatie Anika Abbing heeft veel ervaring in zowel onderwijs als kunsteducatie. Ze studeerde af als theaterdocent en volgde de Master Kunsteducatie. Ze maakte voorstellingen met jongeren en ontwikkelde educatieprogramma's voor onder meer ITA, NNT/Club Guy & Roni, de Toneelmakerij en Jonge Harten Festival. Daarnaast geeft ze professionaliseringstrainingen dans- en theatereducatie in het primair onderwijs. Eerder werkte ze als theaterdocent op de Pabo in Alkmaar. Het educatie- en docententeam gaat verder investeren in duurzame educatie en in de versteviging van binnen- en buitenschoolse samenwerkingsverbanden. De thema's van de voorstellingen en de bijbehorende educatieprogramma's sluiten onder meer aan bij het vak burgerschap. In het primair onderwijs worden de SLO-leerlijnen gevolgd. Daarmee past het aanbod in het curriculum zodat scholen hun vaste schoolpersoneel kunnen ontzien. Geen overbodige luxe in tijden van lerarentekorten.

We brengen dansonderwijs op een actieve, receptieve en reflectieve manier in het curriculum, zodat leerlingen AYA ook echt leren kennen. In het schoolaanbod streven we naar een opbouw in drie stappen. Startend met een voorstelling in de klas inclusief reflectiegesprek, daarna gaan leerlingen actief aan de slag in een workshop, en vervolgens bezoeken ze een voorstelling in het theater. Voor nieuwsgierige leerlingen die meer willen zien en ervaren en zelf in beweging willen komen is er de Young Artistic HUB (zie verderop).

ERVARINGSGERICHTE EDUCATIE

Het educatieteam werkt samen met de workshopdocenten aan de doorontwikkeling van ervaringsgerichte educatie. In die aanpak transformeert de klas in een universum waar alles mogelijk is. De leerlingen worden actieve deelnemers in hun leerproces, waarbij ze leren door te doen, te voelen en te ervaren. Ze ontdekken de kracht van hun eigen verbeelding en weten deze ook toe te passen. Het zijn ervaringen die beklijven. Zo werden leerlingen voorafgaand aan hun bezoek aan de voorstelling High overrompeld met een silent disco in de klas.

Het creëren van een positieve en veilige omgeving is essentieel voor deze aanpak. Onze docenten zijn inspirerende rolmodellen. Ze stellen zich open en kwetsbaar op en vertellen iets over zichzelf met betrekking tot de voorstellingsthema's. Vervolgens bieden ze kaders en inspirerende werkvormen. Ze geven de kinderen en jongeren alle ruimte om persoonlijke verhalen te delen. Het maken van die connectie is onontbeerlijk. Goede workshopdocenten kunnen ongelooflijk veel voor elkaar krijgen in scholen. Daarom wordt er ook geïnvesteerd in terugkerende inspiratie- en intervisiebijeenkomsten voor het docententeam.

”

**KIJK NIET NAAR KLEUR, MAAR
KIJK NAAR BINNEN, NAAR HET
HART.**

**LEERLING VAN ISK ITHAKA NA EEN
WORKSHOP EN BEZOEK AAN
MOTHER'S WHITE**

ONLINE ZELF VOORBEREIDEN

Met de online lesbrieven kunnen leerkrachten en docenten zelf aan de slag met de voorbereiding op het voorstellingsbezoek. De lesbrieven zitten vol filmpjes, werkvormen, muzieksuggesties en beweging. Daarnaast maakt AYA bij iedere voorstelling de reflectietool Parlez vous danse? met handige vragen en tips om de voorstelling na te bespreken. Een reflectietool over hoe te kijken naar dans.

SAMENWERKING EN TALENTONTWIKKELING JONGEREN

Het educatieteam gaat samenwerken en kennis uitwisselen met de educatieafdeling van de Toneelmakerij, onder meer rondom het platform UP NEXT. Ook met het Poldertheater wordt de komende jaren samengewerkt; zij combineren de disciplines theater, dans, film en muziek waarbij jonge talenten (13-24 jaar) spelen in theater- en klassenvoorstellingen voor een jong publiek. De aanpak ligt dicht bij de AYA in de Klas voorstellingen. Om te leren van elkaars ervaringen, kennis en netwerk wordt er in 2026 een nieuwe AYA in de Klas gemaakt in coproductie met het Poldertheater, met een maker vanuit AYA samen met jongeren van het Poldertheater. Het is een eerste opmaat naar de grootschalige coproductie en participatievoorstelling PROTEST! die wordt ontwikkeld samen met het Poldertheater en Jeugdtheaterschool Zuidoost.

De bestaande connecties met Jeugdtheaterschool Zuidoost en met de AHK docentenopleiding dans (AYA als erkend stagebedrijf) worden verder uitgebouwd. Het zijn belangrijke partners, juist omdat we in een deel van het (educatie)aanbod in cocreatie gaan werken met kinderen en jongeren. Dit gebeurt al bij de producties Hoop en Yanasei in 2024, mede ondersteund door de ELJA Foundation. Tijdens het Jeugdtheatergala vorig jaar in De Krakeling (regie Ryan Djojokarso en Anika Abbing) werden alle optredens verzorgd door jongeren, wat uitmondde in een verfrissend ontregelende avond voor performers en publiek. De stap naar meer cocreatie-projecten, zwengelt ook een andere wens aan van AYA: de ontwikkeling van een actieve community van jongeren. De Young Artistic HUB.

COMMUNITY AMBITIES: YOUNG ARTISTIC HUB

In 2024 worden de eerste voorbereidingen getroffen om een groep jongeren aan AYA te verbinden van verschillende cultureel sociale achtergronden en leeftijden (10-18 jaar). Jongeren die nieuwsgierig zijn naar dans en theater, als kijker en/of als actief beoefenaar. Deze Young Artistic HUB wordt door Ryan in samenwerking met het educatie- en marketingteam opgezet.

De jongeren krijgen een actieve rol en hun feedback is essentieel voor de ontwikkeling van het aanbod en voor AYA als ‘merk’ naar buiten toe (zie ook Publieksbeleid en marketing). Ze worden betrokken in de voorbereidingen van voorstellingen en fungeren als sparringpartner voor makers in hun researchfase.

In focusgroepen kunnen voorstellingsthema’s op een open en speelse manier onder de loep worden genomen. Leden van de HUB schuiven aan bij repetitieprocessen, bij try outs van voorstellingen en ze worden regelmatig uitgenodigd bij de ontwikkeling van workshops door het docententeam. Hun input levert een wezenlijke bijdrage aan de verschillende maakprocessen. Hoe ervaren ze bepaalde scènes of werkvormen? Wat werkt en wat niet – zeker rondom onderwerpen die heftig of spannend kunnen zijn. Wat is de rol van humor? Wat is grappig, wat ‘slaat dood’? HUB-leden ontwikkelen zo hun smaak en hoe ze hun feedback op het artistieke werk helder kunnen formuleren. Sommige jongeren kunnen mogelijk doorstromen naar AYA voorstellingen (in de klas, of de grote productie PROTEST!), of krijgen de ruimte om contextprogramma’s rondom voorstellingen mee in te vullen. Voor de lol én voor hun verdere ontwikkeling worden er jaarlijks twee HUB Specials georganiseerd, waarbij ze dans- en theaterworkshops krijgen van docenten en makers, met een afsluitende pizza night. Een deel van de leden van de Young Artistic HUB zal jaarlijks vernieuwen. Oud-leden blijven welkom en betrokken bij de HUB Specials.

PUBLIEKSBELEID EN MARKETING

Marketing is bij AYA sterk verweven met educatie, dus beide teams werken nauw samen. Een belangrijk deel van het jonge publiek maakt voor het eerst kennis met ons in schoolverband. Naast de eerder genoemde samenwerkingspartners op het gebied van cultuureducatie, zijn de goede relaties die AYA heeft met scholen in het voortgezet en primair onderwijs door heel Nederland een belangrijke pijler van de organisatie. Elke school heeft een eigen karakter en leerlingensamenstelling. De (CKV) docenten en leerkrachten zijn de beslissers, dus AYA focust op een inspirerende en langdurige band met deze leraren. Omdat ons aanbod kinderen en jongeren van alle niveaus aanspreekt, met aandacht voor het unieke in ieder mens, keren we op veel scholen terug en werken we op een aantal plekken ook aan meerjarige trajecten. Zo hebben we met Het Schoter in Haarlem bijvoorbeeld een meerjarenplan voor meer dans in het vmbo.

”

DE LEERLINGEN WAREN HELEMAAL HYPED NA HET ZIEN VAN DE VOORSTELLING EN STELDEN VEEL GOEDE VRAGEN. DOCENT NA DE VOORSTELLING HIGH

MERK EN MARKETINGSTRATEGIE

De vrije voorstellingen hebben een andere marketingaanpak nodig. Hierin worden een aantal vernieuwingsstappen gezet, met als doel een veelkleurig en zo breed mogelijk publiek te bereiken. Als jeugddansgezelschap nemen we met AYA een duidelijke eigen plek in met een aansprekend verhaal. De organisatie maakt een transitie door met een nieuwe directie en een deels nieuw team. De missie en waarden blijven daarbij stevig overeind. Tegelijkertijd verdient het merk AYA ook een ‘make over’ die past bij de artistieke plannen, de makers en onze jonge bezoekers. In het najaar van 2024 wordt samen met een extern bureau de huisstijl van AYA vernieuwd, met speciale aandacht voor online media en middelen. De lancering vindt plaats bij de start van het nieuwe kunstenplan.

Parallel aan de huisstijlontwikkeling wordt gewerkt aan een nieuwe marketingstrategie en campagne, die vertrekt vanuit de kracht van de voorstellingen en de sterke uitstraling van onze dansers en performers. Er gebeurt iets met je als je naar een AYA voorstelling kijkt. Je moet je verhouden tot het thema en tot de mensen die daar dichtbij voor je neus staan. Juist die performers krijgen in de nieuwe campagne een centrale rol; met korte fragmenten uit de studio, tijdens de tour en van diverse voorstellingsscènes, leert het publiek ze steeds beter kennen. Op maat gemaakte digitale content voor o.a. TikTok en Instagram die actief verleidt. In de hele ontwikkeling van de huisstijl en campagne worden de leden van de Young Artistic HUB betrokken.

DOELGROEPEN EN CAMPAGNES

Het direct bereiken van jonge publieksdoelgroepen tussen de 8 en 18 jaar is een uitdaging. Een beperkt aantal gaat zelfstandig of met vrienden (14+) naar het theater. In veel gevallen gaan ze met ouders. Voor de bepaling van onze doelgroepen hintten we naar een aantal groepen uit het [Culturele Doelgroepenmodel](#)², en geven hier een eigen twist aan (de Kindrijke Cultuurvreeters, Flanerende Plezierzoekers en de jongere voorlopers van de Culturele Alleseters en Nieuwsgierige Toekomstgrijpers).

De sociaal-culturele thema's bepalen mee op welke publieksgroepen we ons extra richten, dus per productie worden focusdoelgroepen geformuleerd en aangescherpt. AYA kijkt daarnaast per speelstad samen met de theaters hoe de samenstelling van jonge cultuurbezoekers eruitziet en stelt daarmee verder bij. Voor de jongeren- en festivalvoorstellingen wordt ook ingezet op jongvolwassenen (18-30) die inspiratie, sfeer en community belangrijk vinden (o.a. We Are Public). Het zijn sociale groepen waarbij muziek vaak een belangrijk onderdeel van hun leven is; interessant voor de AYA producties met live muziek en zang, zoals LOEV, Meet: DESTINY en BROtherS.

Bij de eerder genoemde Culturele Doelgroepen staan social media en suggesties van vrienden en familie in de top drie van belangrijkste informatiebronnen voor hun cultuurbezoek. Ook vaak genoemd: de website van instellingen of evenementen en e-mail/nieuwsbrieven. Voor een geïntegreerde aanpak stemt het marketingteam altijd af met de marketingcollega's van de theaters. Per stad of regio wordt een aanpak gekozen, waarbij we gebruikmaken van bezoekersdata en de kenmerken van de focusdoelgroepen voor de specifieke voorstellingstour. De juiste mix van (marketing)acties wordt uitgezet voor een brede zichtbaarheid. Er is overleg over speciale kortingsacties: 'uit met je BROtherS' / 'Ik LOEV jou 1+1 gratis'. Online targetcampagnes worden ingezet en er is sterke social content met stories, filmpjes, behind the scenes en social take overs door de performers. Er worden verbindingen gelegd met relevante communities (publiekswerking / contextprogrammering). Gepersonaliseerde mailingen / mailingselecties gaan naar eerdere AYA-bezoekers en aan de thematiek gelinkte doelgroepen. En er is afstemming over de inzet van buitencampagnes en contact met (regionale) persrelaties. Alle marketing- en communicatieuitingen hebben een eigenzinnige tone of voice: met lef én liefde, passend bij AYA's karakter.

Daarnaast maken we onderdeel uit van Podiumkids. Een marketingcollectief van 25 gesubsidieerde jeugd-gezelschappen waarmee jeugdpodiumkunsten landelijk op de kaart worden gezet om zoveel mogelijk kinderen, jongeren en hun ouders te bereiken. Podiumkids vervult ook een belangrijke netwerkfunctie met de marketeerbijeenkomsten voor verdieping en professionalisering, die regelmatig worden georganiseerd.

VERKOOP VIA FRONTAAL THEATERBUREAU

Al onze voorstellingen worden verkocht door Frontaal Theaterbureau. Veel scholen en theaters boeken ons elk seizoen opnieuw. Het netwerk van Frontaal is uitstekend. Zij weten de vaak overbelaste podiumprogrammeurs goed te bereiken en zijn gespecialiseerd in dans voor een jong publiek, een discipline die een hoge mate van aandacht vergt om niet ondergesneeuwd te raken in het rijke aanbod. Directie en medewerkers onderhouden wekelijks contact met Frontaal.

BEDRIJFSMATIGE GEZONDHEID

AYA ALS ORGANISATIE

Omdat zowel Wies Bloemen als Manuel Segond von Banchet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt, wordt de directie vanaf maart 2024 gevormd door een nieuwe generatie, met Ryan Djojokarso als artistiek leider en Nicole Rust als zakelijk leider (in dienst sinds september 2023). Ryan is verantwoordelijk voor het artistieke beleid en programma. Nicole draagt de verantwoordelijkheid voor financiën, P&O en huisvesting. Haar jarenlange ervaring als hoofd educatie bij Scapino Ballet Rotterdam komen bij AYA goed van pas. Ze

² Het Culturele Doelgroepenmodel, ontwikkeld door Rotterdam Festivals wordt regelmatig geactualiseerd en intussen gebruikt in meerdere steden. Ook landelijke informatie is beschikbaar over de verdeling van de doelgroepen over heel Nederland.

hecht veel waarde aan thema's als kansengelijkheid en toegankelijkheid. Als verbinder en aanjager staat ze voor een sterke danssector voor de jeugd in Nederland. Haar motiverende en coachende leiderschapsstijl is mens- en situatiegericht. Vanuit duidelijke doelen en een open en heldere communicatie bouwt ze met Ryan aan een hecht team; om zo de missie van AYA zo goed mogelijk uit te dragen en de artistieke plannen voor 2025-2028 te realiseren.

Naast de directie is er een vast team dat alle producties begeleidt. Het bestaat uit een productie leider, een 1^e inspicient, een educatie- en een marketingteam dat elk bestaat uit een hoofd en een medewerker. Er is een groep van zelfstandigen (voor licht, geluid, decor, compositie, dramaturgie, kostuums, productie, educatie) die een honorarium ontvangen. Een aantal dansers komt met ingang van 2025 in dienst. Bij sommige producties worden aanvullende audits georganiseerd. Bij de samenstelling van het hele gezelschap – directie, kantoor, makers en performers – let AYA steeds op een goede balans in leeftijd, gender en culturele achtergrond. Iedereen is gelijkwaardig en wordt gelijkwaardig behandeld, zowel op kantoor als in de studio en op tour. Bij de werving van nieuwe mensen weegt de diversiteit van het hele team mee.

FAIR PRACTICE EN MEER PERFORMERS IN LOONDIENST

AYA is aangesloten bij de werkgeversvereniging NAPK en volgt de Cao Toneel en Dans. Iedereen wordt op basis van opleiding en ervaring ingeschaald. Vanaf 2025 gaat AYA een vaste kern van vier dansers / performers op basis van jaarcontracten in dienst nemen. Het is een bewuste keuze om met hen een duurzame arbeidsrelatie aan te gaan. We bieden ze daarmee zekerheid en verdieping in hun ontwikkeling. Ze staan in de zaalvoorstellingen en daarnaast eventueel in AYA in de Klas of UP NEXT producties. Er worden trainingslessen door een externe dansdocent verzorgd tijdens de repetitieperiodes en dansers krijgen de mogelijkheid om te trainen bij de Henny Jurriëns Studio. AYA draagt voor hen ook de premie af aan Omscholing Dansers Nederland.

AYA is een transparante organisatie met aandacht voor veiligheid, vertrouwen, solidariteit, diversiteit en duurzaamheid. Het bestuur en de directie zorgen ervoor dat medewerkers vermoedens van misstanden kunnen melden, zonder risico voor hun positie. Het NAPK protocol (on)gewenst gedrag wordt nageleefd en Mores.online, het meldpunt voor ongewenste omgangsvormen is bekend binnen de organisatie.

Sarita Banjath is de externe vertrouwenspersoon voor alle organisatiemedewerkers en freelancers die betrokken zijn bij de producties. Ze is aanwezig bij de start van alle repetitieperiodes van voorstellingen en legt uit waarmee mensen bij haar terecht kunnen. Tijdens de tournee komt ze af en toe langs om te informeren hoe het gaat. De productie leider draagt zorg voor de cast en de crew gedurende de tournee; de directie en de makers zijn eindverantwoordelijk voor de veiligheid van de performers tijdens de hele repetitie- en speelperiode. Bij de solovoorstellingen van AYA in de Klas, gaat er altijd een tweede persoon (collega-docent of productiemedewerker) mee naar de school. Sarita ondersteunt daarnaast het kantoor en de zakelijke en artistieke leiding met betrekking tot transparantie en veiligheid binnen de organisatie.

Wekelijks vinden er teamoverleggen plaats met directie, productie, educatie en marketing, waarin het werkproces en productieplannen worden besproken. Er vindt tweemaandelijks financieel directieoverleg plaats waarbij de teamleiders aansluiten.

GEZELSCHAPSBIJEENKOMSTEN ALS PEILMOMENT

Jaarlijks organiseert de directie, samen met een of twee bestuursleden, een gezelschapsbijeenkomst als onderdeel van het grotere gesprek over de waarden van AYA en over de thema's uit de codes Fair Practice en Diversiteit & Inclusie en de manier waarop die worden ingebed in de organisatie. Begeleid door een externe moderator zijn dit peilmomenten waar AYA op dat moment staat en waar de organisatie naartoe wil bewegen. Een belangrijk onderdeel is om vooroordelen en blinde vlekken tijdens die sessies naar boven te krijgen; niet alleen de negatieve 'biases', maar ook de 'positieve blinde vlekken' die iedereen heeft over het eigen functioneren. Beide komen nadrukkelijk aan bod. Het zijn sessies die helpen om bij te sturen en vooroordelen te erkennen, en tegelijkertijd kunnen inspireren en verbinden. De gewenste veranderingen en verbeterpunten uit deze bijeenkomst worden elke twee maanden als onderwerp meegenomen in de teamoverleggen.

GOVERNANCE CODE CULTUUR

AYA hanteert een bestuur-directie-model. De organisatie volgt de 8 principes van de Governance Code Cultuur. De principes zijn verdeeld over de volgende thema's:

Waarde scheppen voor en in de samenleving: De organisatie draagt er zorg voor dat de maatschappelijke doelstelling van AYA op een duurzame en verantwoorde wijze wordt gerealiseerd, waarbij de artistieke integriteit gewaarborgd is. AYA's bestuur en directie zijn zich bewust van hun voorbeeldrol en creëren een open en integere cultuur met ruimte voor inbreng vanuit het gezelschap. Het bestuur is verantwoordelijk voor het naleven en verankeren van de code. In de jaarlijkse bestuursverslagen wordt uitgelegd hoe AYA de principes van de code toepast. Deze bestuursverslagen staan samen met de jaarrekening op de [website van AYA](#). Naar aanleiding van monitorgesprekken met de Raad voor Cultuur zal een aantal 'harde' kanten van de code – die de organisatie wel toepast – specifieker worden beschreven in de jaarverslagen vanaf 2023.

Integer en rolbewust handelen: De bestuursleden en de directieleden zijn onafhankelijk en handelen integer. Buiten hun rol als bestuurder hebben de bestuursleden geen artistieke of zakelijke belangen of relaties met AYA. Voor alle bestuursleden geldt dat in het geval van tegenstrijdige belangen deze in een zo vroeg mogelijk stadium gemeld worden. Het bestuurslid zal zich dan bij alle gesprekken en besluitvorming rondom het betreffende onderwerp terugtrekken. De taken van de directie zijn vastgelegd in een contract en in het document "administratieve organisatie, personeelsproces en interne controle" (AOIC; geactualiseerd in september 2023). Het bestuur vervult binnen AYA van oudsher een actieve rol. Het houdt niet alleen toezicht, maar functioneert ook als klankbord voor de directie en helpt bij activiteiten als de directie daar om vraagt. Voor deze rol is bewust gekozen, vanwege de expertises van de bestuursleden, die waardevol kunnen zijn voor het AYA-team. Daarbij wordt de onderlinge rolverdeling scherp in de gaten gehouden.

Zorgvuldig besturen: Het bestuur is eindverantwoordelijk en het directieteam is gemandateerd om het beleid op te zetten en uit te voeren. Het bestuur houdt ieder jaar zijn eigen functioneren tegen het licht in een zelfevaluatie. In 2023 heeft het bestuur deelgenomen aan een overleg met andere toezichthouders in de culturele en maatschappelijke sector, georganiseerd door DUX; een waardevolle bijeenkomst met aandacht voor succesfactoren voor goed bestuur en de uitwisseling van ervaringen. De aanwezigheid van AYA bleek inspirerend voor andere organisaties, onder meer omdat we ons met succes op jongeren richten en een diverse organisatie zijn. In de komende jaren blijft het bestuur actief verbinding zoeken met andere toezichthouders en de ontwikkelingen in de sector volgen. In 2024 gaat het bestuur een interne integriteitscode opstellen waarin de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving worden vastgelegd. Dit gebeurt in overleg met het nieuwe directieteam en enkele medewerkers.

Goed toezicht uitoefenen: Voor de samenstelling van het bestuur, draagt het bestuur de verantwoordelijkheid. Daarbij wordt de deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid gewaarborgd. Het bestuur bestaat op dit moment uit drie leden (met hun expertises): Paul Sikkema (voorzitter; kinderen, jongeren en marketing), Djoere de Jong (penningmeester; financiën en productie) en Eddi de Bie (lid; dans en persoonlijke ontwikkeling). Het bestuur wordt (weer) uitgebreid naar een samenstelling van vijf. Met de vervanging van twee leden die zijn teruggetreden in 2022 en 2023, heeft het bestuur even gewacht totdat de nieuwe directie is aangetreden. Inmiddels is het bestuur bezig met de werving van een penningmeester die de financiële taken van Djoere zal overnemen. Verder wordt gezocht naar iemand die ervaring heeft met het kunstonderwijs op middelbare scholen en die de rol van secretaris wil vervullen. Het vergroten van de diversiteit van het bestuur is in beide gevallen een belangrijk uitgangspunt. De huidige bestuursleden waren en zijn zeer actief betrokken bij het proces van directiewisseling. Vanwege deze transitie en de continuïteit voor de organisatie is het bestuur aangebleven in de huidige samenstelling.

GEOGRAFISCHE SPREIDING

LANDELIJK BEREIK EN STEDELIJKE CULTUURREGIO

De AYA voorstellingen spelen in alle regio's in Nederland en af en toe buiten de landsgrenzen. In thuisstad Amsterdam speelt AYA in verschillende theaters en verzorgt workshops op scholen in de wijken, van centrum tot west, van zuidoost tot noord. De voorstellingen in de theaters worden door scholen uit de buurt goed bezocht. In Theater De Krakeling gaan we in première en spelen we langere series. Andere vaste en terugkerende speelplekken zijn Bijlmer Parktheater, De Meervaart, CC Amstel, Likeminds en Podium Mozaïek. De sterke binding met de provincie Noord-Holland is behouden en overgegaan naar de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Daar bereikt AYA veel jong publiek in steden en dorpen die ver weg liggen van het beschikbare kunst- en cultuuraanbod, zoals Uithoorn en Beverwijk. De MRA herijkt momenteel de samenwerking. Het nieuwe kunst- en cultuurprogramma zal zich onder meer richten op bijdragen aan maatschappelijke opgaven, op een weerbare en duurzame culturele sector in de hele regio, en op meer ruimte voor cultuureducatie. Het inhoudelijke AYA-aanbod voor jonge doelgroepen sluit daar goed bij aan. De voorstellingen spelen onder meer in steden als Haarlem, Almere, Zaanstad, Hoofddorp, Alkmaar en Purmerend.

Landelijk hebben Korzo in Den Haag, Stadsschouwburg Utrecht en Maaspodium en Theater Zuidplein in Rotterdam een programmering voor jeugddans waardoor AYA er jaarlijks speelt. Er zijn nieuwe speelplekken bijgekomen in minder bezette regio's, zoals in Nijmegen, Groningen, Den Bosch, Middelburg, Breda en Leeuwarden. In Tilburg is er connectie met de Fontys-opleiding en in Maastricht speelt AYA jaarlijks op de Nederlandse Dansdagen. De AYA in de Klas voorstellingen werden eerdere jaren voornamelijk in de regio gespeeld, maar het succesvolle TINTEN reist inmiddels door het hele land.

Met diverse scholen zijn er langdurige samenwerkingen, variërend van Het Schoter in Haarlem, Het Alkwin Kollege in Uithoorn, Het Marcanti College en de LUCA Praktijkschool in Amsterdam, tot de Christelijke scholengemeenschap Walcheren, het Stedelijk Dalton Lyceum in Dordrecht en het Guido VMBO uit Amersfoort. Het is slechts een selectie.

Internationaal speelt AYA in omliggende landen in Europa. Dat is tijdens corona minder gebeurd, maar er waren afgelopen periode speelbeurten in theaters en op festivals in België en Duitsland. In 2022 was er een (vanwege corona) uitgestelde uitwisseling met makers en dansers in Indonesië in opdracht van het Erasmushuis in Jakarta, waarbij AYA heeft gewerkt met het Maharani Dance gezelschap. AYA is ook verbonden aan ASSITEJ, de internationale organisatie voor jeugdpodiumkunsten.

DIGITAAL OF DICHTBIJ?

Vanuit de ervaringen uit de coronajaren met het digitaal aanbieden van voorstellingen, heeft AYA er bewust voor gekozen het vraagstuk van toegankelijkheid om te keren. Wanneer scholen, om welke reden dan ook, niet naar onze voorstellingen kunnen komen, gaan we naar de scholen toe. We laten liever een of twee dansers reizen voor een live performance in de klas, dan dat we leerlingen 'weer' achter een scherm zetten. Het is een werkwijze die veel meer verbinding creëert en impact heeft op ons jonge publiek.

In 2025-2028 blijven we ons inzetten voor spraakmakend en toegankelijk danstheater voor kinderen en jongeren. Samen met onze diverse partners vanuit Amsterdam brengen we veelkleurige en fantasierijke werelden naar steeds weer nieuwe en jonge generaties.

"Als we echt een diverse en betere samenleving willen, is het nu tijd om door te pakken. Er zijn zoveel perspectieven die het podium verdienen."
Ryan Djojokarso

